

* **Изнамѣрванье, расположенье, изразенье.** —

Но за който предметъ и да говори ораторътъ, съкогы е длъженъ най-напредъ да изнамѣри мысли, които трѣба да предложи вслухъ на сичкыгѣ, постѣ да ги нареди добръ и най-сегигѣ да са изрази колкото може съ добръ начинъ : и тъй изнамѣрваньего, расположеніего и изразеніето съставятъ на оратора три предварителны дѣйствія и длъжности, доро начне словото си. Тѣзи три дѣйствія обаче иматъ участіе не само въ ораторската рѣчь, но и въ поезіята какъто и въ другыгѣ искусства; съ една рѣчь — въ сичкыгѣ генеалны произведенія, прозанкѣтъ, поетѣтъ, артистѣтъ, който желай да произведе какво-годѣ твореніе, необходимо трѣба да изнамѣри или да избере предметъ, да расположи различнигѣ неговы части, и да го накичи съ сичкыгѣ украшевія, за каквыто ѣ той способенъ, или каквыто му приличатъ.

Изъясненіе. Тукъ не ни е думата за таквози изнамиране, което произвожда новы идеи, или поне да сж най-основателны, най-благородны и приличны на предлагаемыя предметъ; което открыва и забѣлжва въ него тѣзи истинскы чергы, които обыкновенныгѣ умове не виждатъ, или облича съ нова красота, съ нова пріятность това, което гледатъ; което, като объема предмета въ сичката негова обширность, произвожда обширенъ, но ведно и простъ, ѣсенъ и вѣренъ планъ. Такова изнамѣрванье е плодъ на геній. Но тука е работата само за таквозъ ораторско изнамѣрванье, което быва дѣйствіе на искусството или науката, и съ помощта на което лесно бы са намѣрвали мыслитѣ за съставяньето на неговата рѣчь. Предполагаемата отъ него на себе си цѣль състои въ убѣжденіето; а за постиганье на тѣзи цѣль, той трѣба да наставиъ, да са поправиъ и да помицъ. *Да наставиъ* ще рече: да просвѣщава ума, като съобщава истината; *да са поправиъ* — да лъсти въображеніето, като